

अट्टिषा (atṭiṣā) *f.* 1 desire to kill कोऽपि नाडुडिषदट्टिषायाम् DvyāśraKā. 8. 28 (comm. हिंसेच्छायाम्); 2 desire to transgress or override, DvyāśraKā. 8. 28 (comm. अतिक्रमेच्छायाम्)

अट्टितुम् (atṭi-tum) *inf.* to set out (for victory) सरोऽस्मिण्दौकित-धनुर्विश्वमट्टितुमडुति DvyāśraKā. 1. 125 (comm. अट्टितुं हिण्डितुं विजययात्रां कर्तुमित्यर्थः)

अट्टिलिका (atṭilikā) *f.* name of a town पुरीमट्टिलिकां जातु स प्रयातोऽ-न्तिकस्थितैः । आत्तैः प्रैर्भत कश्चाद्यैर्गोच्छेदाय भूपतिः RājTa. (Ka.) 8. 581.

अट्टिलिकापण (atṭilikāpaṇa) *m.* market of the town Atṭilikā जहार तुरगांलुण्ठि चक्राराट्टिलिकापणे । मार्गद्रङ्गादिभङ्गं च...सर्वत्र सोऽकरोत् RājTa. (Ka.) 8. 1991.

अट्टेश्वर (atṭeśvara) *m.* name of an eagle कूटशाल्यामपि द्वौ सुपर्णिना-वट्टेश्वरश्चेश्वरश्च GiMs. iii(1). 260. 19.

अट्टणार (atṭṇārā) *m.* name of Para's father (one of the kings of Kōśala) अभिजित्तिरात्रस्तेन ह पुर आट्टणार ईजे कौसल्यो राजा तु देतद्वाथयाभिगीतमट्टणारस्य पुरः पुत्रोऽश्वं मेध्यमवभ्रयत् SatBr. XIII. v. 4. 4.

अट्टवाभाव (atṭvābhāva) *m.* absence of being one of the letters represented by the *pratyāhāra* at लस्याट्टवाभावादप्राप्तं छत्वम् Prasā. i. 90. 18.

अट्ट्या (a-tyā) *adj.* other than the suffix *tya* (ya) येऽनोऽट्ट्ये S'ākaṭā-Vyā. ii. 3. 61 (comm. अनित्येतदन्तस्य ट्ट्यवर्जिते ये प्रत्ययेऽन्याजादेऽलुङ्गं भवति । सामन्यः । वेमन्यः); SiddhaHe. vii. 4. 51.

अट्ट्या (atyā) *f.* wandering, roaming about मृगयाक्षो दिवास्वप्नः परिवादः स्त्रियो मदः । तौर्यत्रिकं वृथाट्ट्या च कामजो दशको गणः ManuSm. 7. 47; अट्ट्याया च सः । विद्याभूत्यान् कचित्पश्यन्मेने चर्याफलं महत् DvyāśraKā. 13. 8 (comm. अट्ट्याया भ्रमणेन); परिव्रज्या व्रतादानं व्रज्याट्ट्या च गतिः स्मृता AbhidhāRaMā. 4. 91; Liṅgānu. (He.) 36. 8;

अट्ट्यादि (atyādi) *adj.* the root *at-* and others अट्ट्याद्येकाञ्जलादि-भ्योऽरुचिभुभ्यां भृशामीक्ष्ये यद् S'ākaṭāVyā. iv. 1. 10.

अट्ट (atṭh-) *i. v.* to go अट्टि (अठ) गतौ DhātuPā. 1. 280; अनन्तरं अठ गताविति कचित् पठ्यते । मैत्रेयादयस्तु न पठन्ति । अठतीत्यादि DhātuVr. 1. 334.

अठ (aṭha) *ind.* a threatening interjection अठावाडां स्वरादयः GaṇRa. 1. 9(23); अठ, अव, अड इत्येते भस्सने । अठ करोतीत्यादि GaṇRa. 1. 9(24)

अठच् (aṭhac) (Gr.) the suffix *aṭha* कर्मणि घटोऽठच् (कर्मणि घटते कर्मतः पुरुषः) P. v. 2. 35; CāndraVyā. iv. 2. 36; SaraKāṇṭhā. (Gr.) ii. 2. 114; v. 2. 52; यथा कर्मणि घटोऽठच् । इत्यठञ्जस्य निमित्तम्, न ठ इति कर्मठ इत्यत्रे-कादेशो न भवति Prādi. iv. 199A. 30 (on iv. 3. 15); LaS'abdeSe. ii. 224. 8.

अठताल (aṭha-tāla) *m.* name of a musical measure (of time) अठता-लेन संयुक्तमठतालं प्रचक्षते CaturDa. 3. 106.

अठतालक (aṭhatāla-ka) *m.* name of a musical measure (of time) चतुर्दशाक्षरी कालो जातस्तेनाठतालकः CaturDa. 3. 108.

अठसुआ (aṭhasuā) name of a village in Unāvisa Pattalā श्रीमज्जयचंद्र-देवो भिजयी । उनाविसपत्तलायां । सपाटकअहेती - ग्राम - सरसा - ग्राम - अठसुआ - ग्राम निवासिनः EI. iv. 124. 20.

अठि (aṭhi) (Gr.) the root *aṭh-* अठि गतौ DhātuPā. 1. 280.

अठिद् (aṭhida) *m.* [pl.] name of a people [PW, pw, MW]

अठिल्ला (aṭhillā) *f.* Sanskritized name of a Prakrit metre *aḍillā* [PW, pw, MW, APTE]

अठी (a-ṭhī) *f.* other than the perfect endings [MugdhaBo. 8. 2] वेमुदित् ... निष्कुषोऽखसो रुदुसुनोस्त्वख्याः MugdhaBo. 8. 46 (86. 4); 8. 100 (95. 6); गुरस्यख्याम् MugdhaBo. 9. 29 (107. 9); 16. 4 (121. 16).

अठ्ठ (aṭṭha) *m.* tower प्राकाराडुप्रतोलीभिः ... विराजमाना सर्वत्र (अयोध्या नाम पुरी आसीत्) NaraP. 25. 5 cf. अट्ट.

अठ्यच् (a-ṭhyac) (Gr.) a vowel not belonging to the perfect endings नुण् रथो मुवां नशमस्जो रभलभोऽनठीमच्य् ए कस्य अरथ्यचि MugdhaBo. 11. 4 (114. 7) (Vṛtti रभलभोरठीवर्जोऽचि नुण् स्यात् । अरन्धत् । रथिता)

अड् (aḍ-) *i. p.* [अड उद्यमे DhātuPā. 1. 359; DhātuPra. i. 359 (31. 25); DhātuPā.(C.) 1. 131; DhātuVr. 1. 357] to endeavour, to exert, to attempt विशेषेणाड्युद्यमं करोतीति व्याडिः Prasā. i. 814. 14.

अड् (aḍ-) (Gr.) an artificial term meaning 'in the middle of a metrical foot' pādamaṛdhiya (?pādamaṛdhiya) घात्रोऽडि विसर्जनीयं यवोहिषु R.TPrāti. 112 (comm. दीर्घात्परो नकारः पादमर्धये प्रत्यये विसर्जनीयमापद्यते यवोहिषु प्रत्ययेषु); अडि R.TPrāti. 143 (comm. पादमर्धये विसर्जनीयः

सकारमापद्यते); अट्टपादाद्रायाः Sāmatantra. i. 10. 1.

अड् (aḍ) (Gr.) a primary suffix *-a* applied to roots ending in *ā* आतोऽङ्गावामोऽङ् S'ākaṭāVyā. iv. 3. 113 (comm. कर्मणः पराद् ह्वावामावर्जितादा-कारान्तादनुपसर्गाद्वातोरङ् डिदकारः प्रत्ययो भवति = क P. iii. 2. 3 (गोदः); आख्य इति आङ्पूर्वस्य ख्यातेरङि सिद्धिः SyādvāMañ. 29 (45); a secondary suffix *-a* पुत्रेऽङ् मातुः कचोऽङ् S'ākaṭāVyā. i. 2. 126 = मातृच् Vār. on P. vi. 1. 14; अधिकमस्मिन् शतसहस्रे तत्संख्यं शतिशदशान्तदङ् S'ākaṭāVyā. iii. 3. 75 = ड P. v. 2. 45.

अड (aḍa) *m.* 1 sting of a scorpion अडः वृश्चिकलाङ्गूलम्, तेन च तैक्ष्ण्यं लक्ष्यते PādMañ. on KāśiVr. on P. ii. 4. 21; 2 effort, exertion (उद्यम), SābdaRaSaK. 96. 1.

अड (aḍa) (Gr.) a secondary suffix अडच् वोपादेः JaineVyā. iv. 1. 136; अनुकम्पित उपेन्द्रन्त उपडः JaineVyā. 263. 13 (on iv. 1. 136) = अडच् P. v. 3. 80; वोपादेरडाकौ च SiddhaHe. vii. 3. 36.

अडक (aḍaka) *m.* ram, MadaPāNi. 74. 22.

अडकवती (aḍakavati) *f.* name of the capital of the Yaksas अडक-वतीनिवासी दशभूमीश्वरो महावज्रधरः ... आर्यमैत्रेयादिमहाबोधिसत्त्वगणमेवमित्याद्या-हेति पूर्वाचार्याः AbhisaAlaṅĀ. 6. 10.

अडक्षीणम् (aḍakṣīṇam) *adv.* [w. r. for अपडक्षीणम्] in secret, in seclusion, comm. on YaśasCam. ii. 164. 13.

अडगौ (aḍagaum) *n.* name of a village (Khetaka) EI. xxv. 211. 35.

अडच् (aḍac) (Gr.) a secondary suffix *aḍ* प्राचामुपादेरडञ्जुचौ च P. v. 3. 80 (उपडः); अडच् बुच् घन् इलच् ठच् क एते प्रत्ययाः Prasā. i. 931. 12.

अडड (aḍaḍa) *n.* (Jain.) a large measure of time चतुरशीत्यडडङ्ग-शतसहस्राण्येकमडडम् [JainL.]

अडडाङ्ग (aḍaḍāṅga) *n.* (Jain.) a measure of time made of a large number of *trutiṭas* चतुरशीतिमहावृष्टितशतसहस्राण्येकमडडाङ्गम् [JainL.]

अडण्डण (a-ḍaṇḍhaṇa) *adj.* not fickle, firm कः ... अट्टोडडण्डणः SaraKāṇṭhā. 267. 8 (comm. अटाः सुभटास्तानोठते बाधते इति किम् । तेषामी-डीश्वरः । अडण्डणोऽचपलः । अण्डणः इत्यव्युत्पन्नं चपलवाचि प्रातिपदिकम्)

अडताल (aḍa-tāla) *m.* name of a musical *tāla* मकरन्दः परो ज्ञेय अड-तालश्च षड्विधः S'ārṅgaPa. 2016; 1964.

अडताली (aḍa-tāli) *f.* one of the 120 Deśitālas अडताली (v. 1. अड-ताली) दो लघुद्वयम् SaṅgiRa. iii. 158. 3 (5. 305)

अडतिरिक्त (aḍ-atirikta) *adj.* other than the Pratyāhāra at 'आदर्शन' इत्यादौ तु नातिप्रसङ्गः, अडतिरिक्तव्यायात् LaS'abdeSe. i. 190. 8.

अडन्तर (aḍantara) *m. n.* a type of *nṛtta* (dance) पुरतोऽपिहितौ पादौ डाण्डुरेवाप्यनन्तरः (? अडन्तरः) NṛttaSaṅ. 286; अडादस्य पदद्वन्द्वं संयोज्य निपतेऽद्वि । अडन्तरमिति प्रोक्तं कोहलेन महात्मना [Bharatakośa 9B. 36]

अडन्तर (aḍ-antara) *adj.* separated by the augment *a* तथोपसर्गात् मुनोति सुवति स्यति स्तौति स्तोभतीनाम् अडन्तरोऽपि । अभिपुणोति KātanVr. iii. 8. 26.

अडभाव (aḍ-abhāva) *m.* absence of the augment *a* सत् विद्यमानम् जायत समुत्पन्नम् । अडभावः छान्दसः ChāndoUBh. 344. 6 (on vi. 2. 1); 'बहुलं छन्दस्यमाङ्गयोगेऽपि' इत्यडभावः Prasā. ii. 705. 19.

अडमरीकृत (a-ḍamarikṛta) *adj.* not made tumultuous (rendered free from disturbance or revolt) अडमरीकृतदिवलयः EI. xii. 275. 32.

अडम्बर (a-ḍambara) *adj.* without disturbance, silent, peaceful जागर्ति योगनिद्रालुर्यावदिवमडम्बरः (रामः) RāmC. 9. 34.

अडयार (aḍayāra) *m.* name of a village EI. xxiii. 202. 8.

अडर्क (aḍarka) *m.* name of a king अलर्कः (v. 1. अडर्कः) कक्षसेनश्च MahāBhā. ii. 8. 17.

अडविमुष्टूर (aḍavimuṣṭūru) *m.* name of a village, EI. vii. 83. 67.

अडशियमणवाल (aḍaśiyamaṇavāla) *m.* name of a Brahmin, EI. v. 86. 169.

अडागम (aḍ-āgama) *m.* the augment *a* आख्यानावयवभूतायाः प्रकृते-रडागमादिकार्यं यथा स्यात् Nyās. i. 516. 4 (on iii. 1. 26); अडागमयुक्तोऽपि आतिदेशिकः Prādi. v. 136A. 4 (on vi. 1. 135); अगम इति छान्दसेनाडागमेन Loc. 27. 17 (on 1. 5); पञ्चमलकारत्वस्य चाडागमादिचिह्नाभावानिश्चयात् NyāySu. (So.) 78. 15 (on i. 2. 22); अडागमस्तु लुडादिविशेषापेक्षत्वाद् बहिरङ्ग इति पूर्वं लादेशे विकरणश्च प्राप्नोति अडागमश्च PādMañ. on KāśiVr. on P. i. 3. 17; न चाडागमप्रवृत्तिकाले नित्यो विकरणः शक्यते प्रवर्तयितुम् । पूर्वमेव नियमेनापसारि-तत्वात् PārīVr. (Si.) 40. 11; 178. 5; पर्यतैत्यडागमाभावः (छान्दसः) Sivārka-MaDi. i. 161. 10 (on i. 1. 3); i. 231. 12 (on i. 1. 17); अत्राडागमस्तु आगम-